

J. Z.

Obrona pracy doktorskiej apl. adw. Andrzeja Łapińskiego

Palestra 17/10(190), 91-92

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w prasie, wydał „Listy polityczne”, „Mowy”, „Ludy Austrii” i „Ustawodawcze Zgromadzenie”.

Był niewątpliwie jednym z najwybitniejszych polityków polskich w okresie Wiosny Ludów i drugiej połowy XIX wieku. Franciszek Smolka należał do dużego grona adwokatów parlamentarzystów, którzy swoje zawodowe miejsce przy pulpicie adwokackim zamieniali na miejsce na trybunie parlamentarnej.

Obrona pracy doktorskiej apl. adw. Andrzeja Łapińskiego

W dniu 20 czerwca 1973 r. w gmachu Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgra Andrzeja Łapińskiego, aplikanta adwokackiego Wojewódzkiej Izby Adwokackiej w Warszawie. Tytuł rozprawy: *Ograniczenie władzy rodzicielskiej w polskim prawie rodzinnym*.

Po ukończeniu studiów prawniczych na UW mgr A. Łapiński pracował przez kilka lat w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego w Instytucie Prawa Cywilnego UW, zajmując się początkowo badaniami nad prawem ubezpieczeniowym (pod kierunkiem prof. dra W. Warkały), a następnie problematyką prawa rodzinnego (pod kierunkiem prof. dra W. Czachórskiego). Zarówno z zakresu jednej jak i drugiej dziedziny ma on na swoim koncie kilka publikacji (artykuły, glosy, recenzje).

Obecnie mgr A. Łapiński odbywa aplikację adwokacką przy Zespole Nr 2 w Warszawie pod kierunkiem adwokata dra Zdzisława Krzeмиńskiego.

Obrona odbyła się przed Radą Naukową Instytutu Prawa Cywilnego, której przewodniczył prof. dr Jerzy Jodłowski. Promotorem rozprawy doktorskiej był prof. dr Witold Czachórski, a recenzentami profesorem: Jerzy Ignatowicz (UMCS) i Andrzej Stelmachowski (Uniwersytet Warszawski).

Problematyka rozprawy doktorskiej dotyczyła ingerencji organów państwowych (u nas sądów) w sytuacjach, kiedy władza rodzicielska jest wykonywana w sposób nienależyty. Doktorant przedstawił w rozprawie przewidziane przez prawo polskie środki ingerencji w razie nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej zagrażającego dobru małoletnich, a więc ograniczenie władzy rodzicielskiej (według koncepcji art. 109 k.r.o.), zawieszenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej, zakaz osobistej styczności z dzieckiem oraz ograniczenie władzy rodzicielskiej jednego z rodziców (według koncepcji art. 58 zd. 2 i 107 k.r.o.), oraz poddał wnikliwej analizie środki ograniczenia władzy rodzicielskiej.

Autor podzielił swoją rozprawę na dwie części. W części pierwszej rozważył szeroko problemy dotyczące stosowania środków ograniczających prawa rodzicielskie, przewidzianych w art. 109 k.r.o. Część II pracy została poświęcona rozważaniom nad delimitacją praw rodzicielskich w

sytuacji rozwodu (art. 58 k.r.o.) oraz w sytuacjach, kiedy rodzice małoletniego nie pozostają w związku małżeńskim lub będąc małżonkami „żyją w rozłączeniu” (art. 107 k.r.o.).

Przedstawione przez doktoranta rozważania dotyczące władzy rodzicielskiej po rozwodzie akceptują w gruncie rzeczy linię przyjętą przez wytyczne Sądu Najwyższego z 1968 r., niemniej jednak należy podkreślić, że autor dostrzegł również szereg trudności w ich realizacji w skomplikowanych sytuacjach życiowych występujących w praktyce.¹

Interesująca i istotna z praktycznego punktu widzenia wydaje się teza kol. Łapińskiego, że do zastosowania ograniczenia władzy rodzicielskiej jednego z rodziców z art. 107 k.r.o. zbędna jest formalna przesłanka „niepozostawania rodziców w związku małżeńskim”, wystarczająca jest bowiem przesłanka „życia rodziców w rozłączeniu”, które implikuje pewien rozkład pożycia pomiędzy rodzicami i atmosferę nie sprzyjającą wspólnemu wykonywaniu władzy rodzicielskiej. Trzeba tu jednak dodać, że była to teza o charakterze postulatu *de lege ferenda*.

Po autoreferacie głos zabrali recenzenci, prof. Ignatowicz oraz prof. Stelmachowski. Obaj recenzenci bardzo wysoko ocenili rozprawę doktoranta Łapińskiego. Zwrócono przede wszystkim uwagę na sprawę metody. Jak wiadomo, w rozprawach prawniczych, a szczególnie w pracach z zakresu prawa cywilnego, stosowana jest głównie metoda egzegezy przepisów jedynie w płaszczyźnie normatywnej. W recenzjach podkreślono — z pełną aprobatą — że doktorant sięgnął również do badań empirycznych, opartych na materiale zawartym w aktach spraw sądowych, a ponadto uwzględnił wyjątkowo istotne w tego typu temacie elementy organizacyjno-administracyjne (np. kwestię umieszczania małoletnich w różnego rodzaju placówkach opiekuńczo-wychowawczych) oraz wykorzystał w pewnym zakresie wyniki pokrewnych nauk społecznych, przede wszystkim pedagogiki i socjologii. Prof. Stelmachowski stwierdził, iż „nie zapominając o tym, czym jest *lex*, autor rozważył przede wszystkim *samo ius*”. Obaj recenzenci podkreślili również funkcjonalne stosowanie przez doktoranta porównań dotyczących rozwiązań przyjętych w innych krajach socjalistycznych.

W dyskusji nad pracą doktorską udział wzięli m.in.: doc. dr K. Sójka-Zielińska, prof. W. Warkało, doc. dr T. Dybowski i mgr T. Ereciński.

Po tajnym głosowaniu Rada Naukowa Instytutu Prawa Cywilnego Uniwersytetu Warszawskiego podjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu mgrowi Andrzejowi Łapińskiemu stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

J.Z.

¹ Warto nadmienić, że zwracali już na ten problem uwagę doświadczeni praktycy-advokaci Z. Krzemiński i W. Zywicki w pracy: *Rozwód*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1967.